

Del 2 – Utbildning

Förord:

Utbildning av ungdomsdomare står för den största delen av genomförda utbildningar inom svensk ishockey och är också en av de viktigaste utbildningarna. En ungdomsdomarutbildning blir oftast en individs första möte med rollen som ishockeydomare och allt som presenteras blir något nytt och för vissa helt okända delar av ishockeyn.

Nyckeln för en DAIF blir att värdesätta och anpassa utbildningstillfället utifrån deltagarnas förkunskap och olika behov i samband med inlärning. Att ge deltagarna utrymme för frågor, diskussion och aktivitet kan många gånger stimulera mer än själva innehållet i utbildningen. Det är viktigt att ta i beaktning följande punkter för att möjliggöra ett så bra utbildningstillfälle som möjligt.

- Anpassa antalet deltagare på utbildningen, för stora grupper kan kväva utvecklingen.
- Vilka är utbildnings målgrupp, vilka kommer? Vuxna eller barn?
- Blanda teori och praktik, det finns många goda exempel på hur detta kan göras. Var kreativ!
- Sätt dig i deltagarnas sits, hur mycket orkar jag och hur vill jag ha informationen presenterad under en utbildning?

I ett stort hockeyland som Sverige så kommer utbildningarna och strukturen kring dessa att skilja sig från distrikt till distrikt. Det viktiga är att du som DAIF tar kontakt med ditt distrikt för att få information kring hur man bedriver utbildning för ungdomsdomare hos just er och vem/vilka som ska genomföra utbildningarna och med vilket material. Vissa distrikt genomför fortbildning centralt för lovande ungdomsdomare. Där samarbetar distriktet med DAIF för att identifiera och nominera lovande ungdomsdomare som är intresserade av vidare utbildning via både teori och praktik. Hur gör ni i ert distrikt?

Som DAIF kommer du sitta på kunskap och material som kan vara av stor vikt för övriga delar i föreningen, att ha en god kontakt med övriga ledare/styrelse mm. kan skapa tillfällen för att genomföra t.ex. regelutbildningar för föreningens spelare och där igenom säkerställa kunskapen i föreningen men också hitta vägar att skapa intresse för aktiva medlemmar att söka sig mot rollen domare med en viss förkunskap.

Det är viktigt att komma ihåg att oavsett hur mycket teoretisk utbildning vi ger våra killar och tjejer så kommer den bästa utbildningen kommer alltid i arenan och ute på matcherna

SVENSKA ISHOCKEYFÖRBUNDET
THE SWEDISH ICE HOCKEY ASSOCIATION

Postadress: Box 5204
121 16 JOHANNESHOV
Besöksadress: Bolidenvägen 22
Organisationsnr: 802001-6070

Telefon: 08-449 04 00
Telefax: 08-91 00 35
E-post: info@swehockey.se
Internet: www.swehockey.se

Postal address: Box 5204
SE-121 16 JOHANNESHOV
Visitors address: Bolidenvägen 22
VAT number: SE802001607001

Telephone: +46 8 449 04 00
Telefax: +46 8 91 00 35
E-mail: info@swehockey.se
Internet: www.swehockey.se

när man får prova på och lära sig under resans gång. I vissa fall bör man ha en grundutbildning och sedan genomföra en uppföljningsutbildning.

Exempel 1 – utbildningen efter förkunskap:

När du som DAIF förbereder utbildningstillfällena för domarna i föreningen så bör en viktig faktor vara att ta hänsyn till domarnas förkunskaper och tidigare erfarenheter som domare. Att säkerställa att domarna får utbildning på rätt nivå är viktigt för att finna rätt stimulans och utveckling i utbildningstillfället för deltagarna. Det kommer även underlätta struktureringen och uppbyggnaden av utbildningen om deltagarna har en likartad förkunskap och bakgrund, dels för instruktören som kan anpassa innehållet men även för de aktiva som får utbyta tankar och erfarenheter med likasinnade.

Nyttja SIFs uppdelade utbildningsmaterial beroende på domarnas kunskap och arbeta gärna aktivt med att dela utbildningstillfällena med andra föreningar om det är så att det inte finns tillräckligt många på en viss nivå. Detta kan självklart skilja beroende på avstånd mm.

Exempel 2 – Isen, det bästa klassrummet:

För föreningar som kan möjliggöra någon timmes is vid utbildningstillfället så kommer mycket av utbildningsmaterialet att tillämpas även ute på isen. Här kan man enkelt med t.ex. en Ipad gå igenom delar av de praktiska momenten så som placeringar och åkmönster för att sedan direkt ge deltagarna en möjlighet att testa på teorin i praktiken.

Vid en sådan utbildning så finns förutsättningarna att direkt omsätta teorin i praktiken och få återkoppling om man uppfattat och förstått informationen korrekt.

Denna typ av utbildningsform lämpar sig allra bäst på de som verkligen är nya i domarrollen och som är i den yngre deltagarkategorin och som kan ha svårare att sitta still i ett klassrum under en längre tid.

Det ställer även högre krav på mindre grupper på utbildningen då en för stor grupp lätt blir stillastående och inte aktiveras i tillräckligt stor utsträckning.

Exempel 3 – utbildningar som aktivas nya "träning":

Merparten av rekryterade domare på ungdomsnivå har en bakgrund som aktiva spelare eller att man har varit aktiv spelare i föreningen. När man gör ett val att sluta spela så tappar man oftast en rutin samt en gemenskap som finns i ett lag.

Här kan man som DAIF skapa möjligheter med att genomföra "träningar" utifrån tid, praktiska möjligheter och intresse. Under dessa träningar så kan man samla domarna i ishallen och ha kortare utbildningstillfällena om valda ämnen. Förslagsvis från

SVENSKA ISHOCKEYFÖRBUNDET
THE SWEDISH ICE HOCKEY ASSOCIATION

Ishockeyförbundets utbildningsmaterial vägen till elit. Utbildningen kan mixas med olika praktiska övningar eller gruppövningar.

Här får domarna fler tillfällen att ses och utbildas samt att man vistas i en "känd" grupp miljö med andra som har samma intresse. I vissa distrikt så kan antalet intresserade vara högre eller lägre, en lösning kan vara att olika föreningar som ligger nära varandra geografiskt går ihop och genomför dessa tillsammans. Man får då ihop grupper med liknande intressen och som kan utveckla och inspirera varandra vid träffarna.

Exempel 4 – Aktiva utbildningar:

Ett utbildningstillfälle kan ofta bli mycket föreläsande och att instruktören informerar och pratar i timmar. Detta medför ofta att yngre deltagare tidigt tappar intresse och helt enkelt inte tar in all information som ges av instruktören. För att underlätta inläringen och skapa intressantare utbildningar så är olika övningar och workshops bra verktyg. Dessa kan anpassas efter gruppens erfarenhet, storlek och ålder.

Genomförande av utbildningarna kan se olika ut i olika delar av landet och du som DAIF kan ställas inför olika förberedelser i samband med utbildningstillfället. Oavsett hur utbildningen genomförs så uppmuntra och underlätta för praktiska övningar under utbildningarna och se över hur just den aktuella gruppen ser ut och fungerar.

När det gäller att tänka kreativt med utbildningarna så finns det inte så mycket begränsningar, använd fantasin så mycket det går och blanda gärna miljöerna som du genomför utbildningen på. Är du i t.ex. en kurslokal eller klubbstuga så kanske det finns andra bra utrymmen utomhus eller i hallen där man kan hitta på olika övningar eller tävlingar.

På <http://www.swehockey.se/Hockeydomare/DomarAkademin/> hittar du olika övningar och förslag som kan användas på utbildningarna.

Exempel 5 - Matchutbildning:

Oavsett vilken nivå föreningen har lag på så har man mest troligt ett A-lag som spelar aktivt i en serie. Under säsongen kan man som DAIF lägga in en träff i samband med att laget spelar en match och genomföra ett lite mer praktiskt utbildningstillfälle för domarna i föreningen.

Innan matchen kan man ha en kortare uppgiftsbeskrivning för träffen, vad ska man kolla på, vad ska domarna fokusera på och fundera över under matchens gång.

Träffa gärna domarna innan matchen och ge deltagarna en möjlighet att ställa frågor eller funderingar kring domarrollen. En avstämning efter matchen med frågor och återkoppling till uppgifterna som givits innan matchen tillsammans med de som har dömt kan stimulera och skapa förståelse och utveckla tankesättet hos deltagarna.

SVENSKA ISHOCKEYFÖRBUNDET
THE SWEDISH ICE HOCKEY ASSOCIATION

Postadress: Box 5204
121 16 JOHANNESHOV
Besöksadress: Bolidenvägen 22
Organisationsnr: 802001-6070

Telefon: 08-449 04 00
Telefax: 08-91 00 35
E-post: info@swehockey.se
Internet: www.swehockey.se

Postal address: Box 5204
SE-121 16 JOHANNESHOV
Visitors address: Bolidenvägen 22
VAT number: SE802001607001

Telephone: +46 8 449 04 00
Telefax: +46 8 91 00 35
E-mail: info@swehockey.se
Internet: www.swehockey.se

Vid ett utbildningstillfälle som detta kan det vara bra att observera olika faktorer för att genomförande ska vara så bra som möjligt.

- Observera starttid,
- Kontakt med distrikt gällande en bra domare som dömer
- Lag i förbundsserie i närheten,

Exempel 6 – profilskapande i utbildningen:

Under övningen "att vara domare" så kan en idé vara att bjuda in en domare som dömer på någon högre nivå, det kan t.ex. vara en distriktsdomare, regions eller förbundsdomare som kommer från närområdet och som kan berätta om domarskapet utifrån sitt perspektiv och genomföra presentationen som finns i materialet.

Genom att bjuda in en domare som kommer från närområdet så lyckas man också knyta till sig en förebild för de utbildade domarna och att man har möjligheten att få ställa frågor och funderingar om hans/hennes vardag som domare och vilka möjligheter som finns för på t.ex. distriktsnivå. Det mest optimala är även om denna domare hade möjligheten att se några de domare som utbildar sig under säsongen och bygga vidare på den första kontakten som togs vid utbildningstillfället.

Här finns det en stor möjlighet att få hjälp och stöttning vid b.la. Utbildningstillfället men också kring stöttning och coaching av ungdomsdomare under säsongen. Ungdomsdomare som är extra intresserade i domarrollen kan också få möjligheter att följa med den mer erfarna domaren på dennes matcher och få input och utbildning genom att lära sig av vad som händer på andra matcher och på andra nivåer.

Exempel 7 – Att se och lära:

I och med teknologins utveckling så har de flesta individer idag en mobiltelefon eller liknande med en inbyggd kamera så får du som DAIF ett väldigt enkelt verktyg att använda vid utbildning i samband med match. Använd gärna kameran och filma situationer som du ser att en domare har problem med. Oftast räcker det att filma mellan 10-20 sekunder för att få med hela händelseförloppet.

I samband med att du ger feedback i pauser eller efter matchen är slut så får du ett tillägg till den muntliga feedbacken som du ger, här kan du visa domarna vad som gick mindre bra och framförallt påpeka hur domaren ska agera för att utvecklas och undvika de fel som begicks. Här är det viktigt att inte ha för många punkter och klipp utan att fokusera på de största problemområdena och att arbeta tydligt och metodiskt för att få domaren att förstå och våga testa den feedback som ges.

SVENSKA ISHOCKEYFÖRBUNDET **THE SWEDISH ICE HOCKEY ASSOCIATION**

Postadress: Box 5204
121 16 JOHANNESHOV
Besöksadress: Bolidenvägen 22
Organisationsnr: 802001-6070

Telefon: 08-449 04 00
Telefax: 08-91 00 35
E-post: info@swehockey.se
Internet: www.swehockey.se

Postal address: Box 5204
SE-121 16 JOHANNESHOV
Visitors address: Bolidenvägen 22
VAT number: SE802001607001

Telephone: +46 8 449 04 00
Telefax: +46 8 91 00 35
E-mail: info@swehockey.se
Internet: www.swehockey.se

Beroende på din aktivitet som DAIF så kan det vara bra och spara klippen i t.ex. datorn för varje domare, denna information kan sen användas när säsongen utvärderas tillsammans med de aktiva.

Exempel 8 – DAIF kurs:

Oavsett om du är ny eller erfaren DAIF så är utbildning och möjligheter till utveckling en viktig faktor för att genomföra ett gott arbete och känna sig förberedd för de olika uppgifterna som rollen DAIF innebär. Säkerställ med ditt distrikt om det finns någon DAIF-Ansvärlig i distriktet som du kan använda som bollplank och som kan vara samordnare för en DAIF-utbildning.

Om det är så att ditt distrikt genomför en utbildning och träff för DAIF, säkerställ att du är informerad och har möjligheten att delta på denna. Om ditt distrikt inte har en DAIF träff eller utbildning så ta gärna kontakt med distriktsförbundet och uttryck en önskan om att det arrangeras en sådan träff.

Under DAIF utbildningen får du också möjligheten att utveckla ditt kontaktnät och skapa ett gott samarbete med närliggande föreningar för att utveckla sin egna samt övriga föreningars domarverksamhet.

Exempel 9 – spelar- och ledarutbildning:

Som DAIF kan du bli en viktig utbildningsfaktor i föreningen. Om du har tid och kunskap så kan genomförandet av kortare utbildningar inom domarskapet eller regler för spelare/ledare och föräldrar.

I de distrikt som har genomfört dessa utbildningar så har man sett att flera har lyckats skapa dels en större förståelse för domarens roll och spelets regler samt varit ett effektivt verktyg för rekrytering då man synliggör domarens roll och uppgifter. Dessa typer av informations-/utbildningsträffar kan enklast genomföras i ishallen eller dess närhet i samband med träning och matcher. Här kan du samla de flesta i ett sammanhang då man kommer vara på plats och inte tvingas till ishallen på ett tillfälle då man inte behöver vara där.

Att sedan förse deltagarna med t.ex. populärversionen av regelboken så att man kan skriva ut den eller få den till sin telefon skapar möjligheten att själv leta svar på olika situationer och funderingar kring situationer på matcherna.

På dessa träffar så möjliggörs också en kontakt för dig som DAIF med ansvariga ledare som förenklar en kontakt i samband med matcher eller för utbildningstillfällen, rekrytering av nya domare mm.

SVENSKA ISHOCKEYFÖRBUNDET
THE SWEDISH ICE HOCKEY ASSOCIATION

Postadress: Box 5204
121 16 JOHANNESHOV
Besöksadress: Bolidenvägen 22
Organisationsnr: 802001-6070

Telefon: 08-449 04 00
Telefax: 08-91 00 35
E-post: info@swehockey.se
Internet: www.swehockey.se

Postal address: Box 5204
SE-121 16 JOHANNESHOV
Visitors address: Bolidenvägen 22
VAT number: SE802001607001

Telephone: +46 8 449 04 00
Telefax: +46 8 91 00 35
E-mail: info@swehockey.se
Internet: www.swehockey.se

Exempel 10 – Quiz i domarrummet:

Ibland kan det vara svårt att genomföra utbildningar med regelbundna träffar beroende på hur din roll som DAIF ser ut. Ett tips för att ge domarna lite utmaningar och hjälp med inläringen av regler så kan du sätta upp ett papper med olika regelfrågor i domarrummet. Domarna som då dömer matcher i föreningen kan då gemensamt svara på dessa frågor i samband med matcherna och ev. redovisa svaren med hänvisning till regelboken eller liknande om så önskas. Tanken med övningen är att skapa inläring och medvetenhet att läsa regelboken i utrymmen där man vistas i samband med uppdraget som domare. Här kan du anpassa innehållet samt nivån på frågorna utifrån just din förenings storlek och domargruppens utformning.

SVENSKA ISHOCKEYFÖRBUNDET

THE SWEDISH ICE HOCKEY ASSOCIATION

Postadress: Box 5204
121 16 JOHANNESHOV
Besöksadress: Bolidenvägen 22
Organisationsnr: 802001-6070

Telefon: 08-449 04 00
Telefax: 08-91 00 35
E-post: info@swehockey.se
Internet: www.swehockey.se

Postal address: Box 5204
SE-121 16 JOHANNESHOV
Visitors address: Bolidenvägen 22
VAT number: SE802001607001

Telephone: +46 8 449 04 00
Telefax: +46 8 91 00 35
E-mail: info@swehockey.se
Internet: www.swehockey.se